

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [en](#)

angļu

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Swipe to change

Mantošana

Skotija

Šīs informatīvās lapas sagatavotas sadarbībā ar ES Notāru padomi (CNUE).

1 Kā tiek taisīts pēdējās gribas rīkojums (testaments, savstarpējs testaments vai mantojuma līgums)?

Persona var novēlēt mantu citai personai savas nāves gadījumā, novēlējumu ierakstot testamentā. 1995. gada (Skotijas) Rakstveida formas likums ([Writing \(Scotland\) Act 1995](#)) paredz, ka testamentiem, kas sastādīti pēc 1995. gada 1. augusta, jābūt rakstveidā un novēlētāja parakstītiem.

Kustams un nekustams īpašums var atrasties fizisku personu kā kopīpašnieku turējumā, paredzot kopīpašuma nodošanu pārdzīvojušajam kopīpašniekam (to parasti dēvē par "klausulu par kopīpašumu, kas nododams pārdzīvojušam kopīpašniekam").

Fiziskas personas var arī turēt kustamu un nekustamu īpašumu savā vārdā vai kopīgi ar citām personām, paredzot īpašu klausulu par personas mantas vai tās daļas novēlēšanu par labu citai personai novēlētāja nāves gadījumā.

Ja nav testamenta, klauzulas par kopīpašumu, kas nododams pārdzīvojušajam kopīpašniekam, vai īpašas klauzulas par personas mantas vai tās daļas novēlēšanu par labu citai personai novēlētāja nāves gadījumā, īpašums tiks nodots atbilstīgi 1964. gada (Skotijas) Mantošanas likuma prasībām ([Succession \(Scotland\) Act 1964](#)).

2 Vai pēdējās gribas rīkojumam vajadzētu būt reģistrētam, un ja jā, tad kā?

Tiesības uz nekustamu īpašumu, tostarp tiesības ar īpašu klausulu par personas mantas vai tās daļas novēlēšanu par labu citai personai novēlētāja nāves gadījumā vai ar klausulu par kopīpašumu, kas nododams pārdzīvojušajam kopīpašniekam, tiks reģistrētas vai nu Dzimīpašumu reģistrā ([Register of Sasines](#)), vai Skotijas Zemes reģistrā ([Land Register of Scotland](#)).

Dažos gadījumos tiesības uz kustamu īpašumu, tostarp tiesības ar īpašu klausulu par personas mantas vai tās daļas novēlēšanu par labu citai personai novēlētāja nāves gadījumā vai ar klausulu par kopīpašumu, kas nododams pārdzīvojušajam kopīpašniekam, tiks reģistrētas, piemēram, sabiedrības akcionāru reģistrā.

3 Vai ir ierobežojumi brīvībai rīkoties ar īpašumu nāves gadījumā (piemēram, neatņemamā daļa)?

Atbilstīgi Skotijas tiesībām bērns vai pārdzīvojušais dzīvesbiedrs vai partneris reģistrētās partnerattiecībās var prasīt likumiskās tiesības no kustamā īpašuma viņu vecāka / dzīvesbiedra / partnera reģistrētās partnerattiecībās nāves gadījumā, pat ja mirušā persona ir atstājusi testamentu. Likumiskās tiesības ir aizsardzība pret atstumšanu no mantojuma. Bērniem ir tiesības uz vienu trešo daļu no mirušās personas kustamā īpašuma (nauda, akcijas u. c.), ja ir pārdzīvojušais dzīvesbiedrs vai partneris reģistrētās partnerattiecībās, vai vienu pusi, ja pārdzīvojušā dzīvesbiedra vai partnera reģistrētās partnerattiecībās nav. Pārdzīvojušajam dzīvesbiedram vai partnerim reģistrētās partnerattiecībās ir tiesības uz vienu trešo daļu no mirušās personas kustamā īpašuma (nauda, akcijas u. c.), ja ir bērni, vai uz vienu pusi no tās, ja bērnu nav.

4 Kas manto un cik daudz gadījumā, ja pēdējās gribas rīkojuma nav?

Īpašums tiks nodots saskaņā ar 1964. gada (Skotijas) Mantošanas likumu atbilstīgi turpmāk izklāstītajai kārtībai.

a) PIRMTIESĪBAS

Atraiņai, atraiņim vai pārdzīvojušajam partnerim reģistrētās partnerattiecībās (pārdzīvojušajam) ir pirmtiesības uz viņa vai viņas nelaiķa dzīvesbiedra vai partnera reģistrētās partnerattiecībās mantojuma masu.

Ja mirušajai personai piederējusi māja un pārdzīvojušais tur dzīvojis, viņam vai viņai ir tiesības uz māju un mājas iekārtu un mēbelēm, bet ar dažiem ierobežojumiem. Pārdzīvojušais var pieprasīt:

māju, ja vien tās vērtība ir mazāka par GBP 473 000;

iekārtu un mēbeles, kuru vērtība nepārsniedz GBP 29 000;

ja mirušajai personai ir palikuši bērni vai pēcnācēji, pārdzīvojušajam ir tiesības uz pirmajām GBP 50 000 no mantojuma masas. Ja mirušajai personai nav palikuši bērni vai pēcnācēji, pārdzīvojušajam ir tiesības uz pirmajām GBP 89 000.

b) LIKUMISKĀS TIESĪBAS

Ja pēc "pirmtiesību" apmierināšanas paliek pāri mantojuma masa, uz pārdzīvojušais dzīvesbiedrs vai partneris reģistrētās partnerattiecībās un bērni var izmantot noteiktas "likumiskās tiesības" attiecībā uz mirušās personas "kustamo mantu", ievērojot kārtību, kas izklāstīta atbildē uz 3. jautājumu.

c) BRĪVĀ MANTOJUMA MASA

Pēc pirmtiesību un likumisko tiesību apmierināšanas pārējais likumiski mantojamais mantojums atbilstoši tiesību aktu normām tiek "nodots" šādā secībā: bērniem;

ja ir pārdzīvojušie vecāki un brāļi/māsas, pusi vecākiem un pusi – brāļiem un māsām;

brāļiem un māsām, ja nav pārdzīvojušu vecāku;

vecākiem, ja nav pārdzīvojušu brāļu un māsū;

pārdzīvojušajam dzīvesbiedram vai partnerim reģistrētās partnerattiecībās;

tēvočiem vai tantēm (no jebkura vecāka puses);

vecvecākiem (no jebkura vecāka puses);

vecvecāku brāļiem un māsām (no jebkura vecāka puses);

citi priekštečiem, kas ir attālāki par vecvecākiem;

valsts kasei.

5 Kāda veida iestāde ir kompetenta:

5.1 mantošanas lietās?

5.2 saņemt paziņojumu par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu?

5.3 saņemt paziņojumu par legāta pieņemšanu vai atraidīšanu?

5.4 saņemt paziņojumu par neatņemamās daļas pieņemšanu un atraidīšanu?

Attiecībā uz lielāko daļu mantojuma masas ir nepieciešams, lai izpildītājs (kas ir vai nu minēts mirušās personas testamentā, vai ir šerifa tiesas (*sheriff court*) iecelts) saņemtu "apstiprinājumu" no šerifa tiesas. Piešķirts apstiprinājums dod izpildītājam tiesības administrēt mantojumu, kas uzskaitīts mantojuma sarakstā, kurš pievienots apstiprinājuma pieteikumam, un arī dod izpildītājam pilnvaras kārtot visus mantošanas jautājumus saistībā ar konkrēto mantojuma masu.

6 Īss procedūras apraksts, kura paredzēta mantošanas kārtošanai saskaņā ar valsts tiesību aktiem, tostarp mantojuma sadalei un mantas dalīšanai (tostarp informācija par to, vai mantošanas procedūru sāk tiesa vai cita kompetenta iestāde pēc savas iniciatīvas).

Lielākajā daļā gadījumu mantojuma masa administrēšanai nepieciešams ar testamentu iecelts vai šerifa tiesas iecelts administrators (tiesas iecelts izpildītājs), ja nav derīga testamenta vai ja norādītie izpildītāji nespēj vai nevēlas rīkoties.

Lielākajā daļā gadījumu izpildītājam(-iem) jāvēršas pie šerifa tiesas, lai saņemtu apstiprinājumu.

Lielākajā daļā gadījumu tiesas ieceltam izpildītājam pirms mantojuma masas administrēšanas uzsākšanas būs jāiegādājas zaudējumu atlīdzināšanas apdrošināšana (apdrošināšana pret mantojuma sadalīšanu nepareizajiem saņēmējiem).

Apstiprinājuma pieteikumam jāpievieno mantojuma saraksts, kurā uzskaitīti visas mantojuma masā ietilpstošās vienības, un testaments, ja tāds ir.

Tiesa izsniedz apstiprinājumu saistībā ar mantojuma sarakstā minētajām mantojuma masas vienībām, un tas ir pilnvarojums izpildītājam apkopot šīs vienības.

Tiklīdz mantojuma masa ir apkopota, izpildītājam ir jānomaksā parādi un maksājāmie nodokļi pirms mantojuma masas sadalīšanas atbilstīgi testamenta vai 1964. gada (Skotijas) Mantošanas likuma noteikumiem.

7 Kā un kad persona kļūst par mantnieku vai legātāru?

Ja ir testaments, tajā būs norādīti mantojuma saņēmēji vai mantojuma saņēmēju kategorijas, kam vajadzētu mantot visu mantojumu vai tā daļu, ievērojot likumisko tiesību prasības.

Ja testamentā nav, mantotāju tiesības un secība ir izklāstītas 1964. gada (Skotijas) Mantošanas likumā.

Ja testamentā nav, pārdzīvojušais dzīvesbiedrs arī var sešu mēnešu laikā pēc mantojuma atstājēja nāves vērsties tiesā, prasot piešķirumu no mantojuma atbilstīgi 2006. gada (Skotijas) Ģimenes tiesību likumam ([Family Law \(Scotland\) Act 2006](#)).

"Nodošana" ir brīdis, kurā mantojuma saņēmējs iegūst "īpašuma tiesības" attiecībā uz legātu. Atbilstīgi 1964. gada (Skotijas) Mantošanas likumam mantojums tiek nodots izpildītājam administrēšanas nolūkā. Šajā brīdī mantojuma saņēmējs iegūst personiskas tiesības pret izpildītāju par legāta priekšmeta nodošanu viņam par labu. Kad legāta priekšmets tiek nodots mantojuma saņēmējam, mantojuma saņēmējs iegūst "reālas tiesības".

Nodošanas brīdis ir atkarīgs no mirušās personas nolūka, ko tā noteikusi savā testamentā.

8 Vai mantnieki ir atbildīgi par mirušā parādiem, un ja jā, ar kādiem nosacījumiem?

Izpildītājs ir atbildīgs par visu mantojuma parādu nomaksu pirms mantojuma sadalīšanas mantojuma saņēmējiem. Mantojumu nevajadzētu sadalīt agrāk par sešiem mēnešiem kopš mantojuma atstājēja nāves dienas, lai dotu kreditoriem laiku prasību iesniegšanai. Ja kreditors neiesniedz prasību sešu mēnešu laikā un izpildītājs sadala mantojumu, mantojuma saņēmēji teorētiski atbild par parādiem sava legāta apmērā.

9 Kādi dokumenti un/vai informācija parasti vajadzīga nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Tiesības uz nekustamu īpašumu var nodot mantojuma saņēmējam ar pēdējās gribas rīkojumu, kas būtu jāreģistrē Skotijas Zemes reģistrā, vai ar apstiprinājumam (vai apstiprinājuma sertifikātam) pievienotu parakstītu dokumentu (pavaddokumentu).

Ja ir klauzula par kopīpašumu, kas nododams pārdzīvojušajam kopīpašniekam, tiesības uz īpašumu automātiski pāriet pārdzīvojušajam īpašniekam un īpašumtiesības apliecinošajiem dokumentiem būtu jāpievieno izraksts no miršanas apliecības.

9.1 Vai pārvaldnieka iecelšana ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma? Ja tā ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma, kādi pasākumi ir jāveic?

Ne visiem mantojumiem nepieciešams tiesas apstiprinājums — daži fondu turētāji veiks izmaksas bez apstiprinājuma. Ja apstiprinājums ir nepieciešams, jāieceļ izpildītājs — vai nu testamentā norādīts izpildītājs, vai arī iecelšanai jānotiek, iesniedzot pieteikumu par tiesas iecelta izpildītāja norīkošanu.

9.2 Kas ir tiesīgs izpildīt mirušā pēdējās gribas rīkojumu un/vai pārvaldīt mantojumu?

Mantojuma masu administrēs izpildītājs, kas ir ar testamentu vai tiesas iecelts izpildītājs un kam ir tiesas izsniegts apstiprinājums. Taču dažos gadījumos fondu turētāji nodos mirušās personas īpašumu citām personām, neprasot apstiprinājumu.

9.3 Kādas ir pārvaldnieka pilnvaras?

Apkopot mantojuma masu, kas minēta apstiprinājuma pieteikumam pievienotajā mantojuma sarakstā.

Nomaksāt parādus un nodokļus.

Sadalīt atlikušo mantojumu mantojuma saņēmējiem atbilstīgi testamentam vai, ja testamentā nav, atbilstīgi 1964. gada (Skotijas) Mantošanas likumam.

Piedzīt mirušās personas debitoru parādus.

Ja mirusī persona pirms savas nāves ir cietusi personisku aizskārumu, šīs personas testamentā izpildītājam ir tādas pašas tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību kā mirušajai personai.

Izpildītājam ir tiesības turpināt tādu prasību par zaudējumu piedziņu par personisku aizskārumu, ko mirusī persona cēlusi pirms savas nāves un kas nav pabeigta.

Ja mirusī persona ir cēlusi prasību par zaudējumu atlīdzināšanu par neslavas celšanu un viņas nāves brīdī lieta nav pabeigta, tiesības prasīt zaudējumu atlīdzināšanu var nodot izpildītājam.

Ja mirušajai personai bija tiesības prasīt zaudējumu atlīdzināšanu par līgumpārkāpumu, tās var būt tādas prasības priekšmets, ko turpina uzturēt vai ceļ izpildītājs.

10 Kādus dokumentus, kas apliecina labuma guvēju statusu un tiesības, saskaņā ar valsts tiesību aktiem parasti izsniedz tiesvedības laikā mantošanas lietās vai tās beigās? Vai tiem ir konkrēts pierādījuma spēks?

Nav nepieciešams izsniegt dokumentus, kas apliecinātu mantojuma saņēmēju statusu un tiesības. Mantojuma masas vienības mantojuma saņēmējiem nodos izpildītājs, kas administrē mantojuma masu, un dažos gadījumos tas ietvers oficiālu nodošanu un, iespējams, tiesību reģistrēšanu. Kā minēts iepriekš, ja ir klauzula par kopīpašumu, kas nododams pārdzīvojušajam kopīpašniekam, tiesības uz īpašumu automātiski pāriet pārdzīvojušajam īpašniekam, un īpašumtiesības apliecinošajiem dokumentiem būtu jāpievieno izraksts no miršanas apliecības. Apstiprinājuma procesa ietvaros Skotijā būs jāiesniedz mantojuma nodokļa veidlapa, pat ja mantojuma nodoklis nav jāmaksā.

Šis lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.